

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

PROBLEMS AND PROSPECTS OF INNOVATION ACTIVITY DEVELOPMENT IN UKRAINE

Сьомченко В.В.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри обліку і оподаткування,
Запорізький національний університет

Гнідкова А.В.

студентка,
Запорізький національний університет

S'omchenko Victoriya

Candidate of Economic Sciences
Associate Professor at the Department of Accounting and Taxation,
Zaporizhzhia National University

Gnidkova Anastasiya

Student,
Zaporizhzhia National University

У статті досліджено проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні. Проаналізовано її стан, основні тенденції та характеристики. Розглянуто інноваційну політику держави та структуру джерел фінансування інноваційної діяльності, запропоновано можливі варіанти збільшення їх концентрації в інноваційному процесі. Виокремлено комплекс проблем, які гальмують та пригнічують інноваційну активність як країни, так і окремих підприємств. Розглянуто питання міграції інтелектуального потенціалу країни, відсутності ринку збуту результатів інноваційної діяльності та недостатньої кількості джерел фінансування досліджуваної сфери, їх наслідки для подальшого інноваційного розвитку України. Визначено основні завдання щодо структурної перебудови національної економіки у розрізі інноваційної діяльності. Розроблено рекомендації, спрямовані на розвиток інноваційної діяльності в Україні.

Ключові слова: інновації, інноваційна діяльність, інноваційний розвиток, державна політика, фінансування інноваційної діяльності.

В статье исследованы проблемы и перспективы развития инновационной деятельности в Украине. Проанализированы ее состояние, основные тенденции и характеристики. Рассмотрены инновационная политика государства и структура источников финансирования инновационной деятельности, предложены возможные варианты увеличения их концентрации в инновационном процессе. Выделен комплекс проблем, которые тормозят и угнетают инновационную активность как страны, так и отдельных предприятий. Рассмотрены вопросы миграции интеллектуального потенциала страны, отсутствия рынка сбыта результатов инновационной деятельности и недостаточного количества источников финансирования исследуемой сферы, их последствия для дальнейшего инновационного развития Украины. Определены основные задачи по структурной перестройке национальной экономики в разрезе инновационной деятельности. Разработаны рекомендации, направленные на развитие инновационной деятельности в Украине.

Ключевые слова: инновации, инновационная деятельность, инновационное развитие, государственная политика, финансирование инновационной деятельности.

Problems and prospects of innovation activity development in Ukraine are investigated in this article. Its condition main tendencies, characteristics, dynamics of innovation expenditures (costs) are analyzed. The innovation policy of the state is examined, namely the normative regulation of innovation activity, share of financing at the expense of public funds, future state strategy of this sphere, ways of its improvement to strengthen. Entrepreneurs' interests in innovative activity are proposed. The total cost of expenditures in the areas of innovation activity of enterprises,

dynamics of this indicator for recent years are investigated. The structure of financing sources of innovation activity is analyzed, possible options for increasing process are proposed. The complex of problems which slow down and put down innovative activity of both a country and individual enterprises is singled out. Disproportions are found out in sources of financing innovation activities, which cause a destabilization of the innovation sphere; between the implementation by them. The article considers the issue of imperfection of the legislative field and absence of incentives from the state, migration of intellectual potential of the country, lack of sales market results and possibility of their commercialization, insufficient number of sources of funding of the investigated sphere, their consequences for further innovative development of Ukraine. The main tasks on structural restructuring of national economy, modernization of the main financing mechanisms, applications of the national market protection and development of the system of activities that will facilitate (direct) the inflow of funds from foreign investors in terms of innovation activity are determined. The recommendations on application of an integrated approach aimed at development of innovation activity in Ukraine are developed. The importance of innovation activity as a part of the country's economy and perspective directions for improvement of its state, solution of previously formed problems and further innovative development of economy are determined.

Key words: innovation, innovative activity, innovative development, state policy, financing of innovation activity.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Інформаційно-технологічна революція, свідками якої ми стали із середини ХХ та на початку ХХІ ст., принесла докорінні зміни в продуктивних силах суспільства. Нині ми спостерігаємо загальносвітову тенденцію щодо зростання ролі інформаційної сфери в усіх видах суспільного життя, перехід до творчого характеру трудової діяльності. Базуючись на цьому, можемо зробити висновок, що інноваційний чинник стає визначальним у розвитку національної та світової економіки.

У таких умовах дослідження проблем інноваційного розвитку економіки та шляхів їх вирішення є надзвичайно важливим і сприяє поліпшенню стану як інноваційної сфери, так і економіки країни загалом, адже, спираючись на нинішні світові тенденції, інноваційний складник відіграє не останню роль у світовому пануванні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спираються автори. Питанням визначення основних проблем та перспектив розвитку інноваційної діяльності в Україні, її потенціалу та ефективності як на рівні країни, так і на рівні окремих підприємств присвячено праці таких учених, як В.М. Гриньова [1], В.Л. Дикань [2], В.А. Луцьова [3], О.М. Ляшенко [4], А.І. Яковлев [5] та ін.

В Україні для підвищення рівня розвитку інноваційної діяльності країни на державному рівні було розроблено «Стратегію інноваційного розвитку України на 2010–2020 рр. в умовах глобалізаційних викликів» [6]. У ній висвітлено низку проблем, що гальмують інтенсивний розвиток економіки на інноваційних засадах, та запропоновано шляхи вирішення даних проблем, визначено перспективи розвитку даної сфери.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. У сформованих умовах необхідна перебудова вже існуючої структури національної економіки саме в розрізі інноваційної діяльності. Для цього потрібно подивитися з

іншого боку на питання впливу висококваліфікованих спеціалістів, переорієнтування підприємств з виробництва інноваційних видів продукції та відсутності комерціалізації результатів їхньої діяльності, не говорячи про скорочення кількості джерел фінансування досліджуваної сфери. Розроблення рекомендації щодо вирішення цих та інших уже висвітлених проблем повинно стати нагальним та сприяти підвищенню рівня інноваційного потенціалу нашої країни.

Формулювання цілей статті (**постановка завдання**). Мета статті – проаналізувати стан інноваційної діяльності в Україні, його основні характеристики та тенденції; визначити основні проблеми та причини гальмування розвитку інноваційної сфери в країні; встановити шляхи вирішення сформованих проблем та запропонувати рекомендації щодо структурної перебудови національної економіки в розрізі інноваційної діяльності підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Сьогодні ми можемо спостерігати тенденції щодо зміни поглядів на чинники соціально-економічного зростання у світовому господарстві, які підпорядковуються твердженню, що економічне зростання ґрунтується на високому рівні інноваційної сфери та розглядає її як головний складник економічних ресурсів. Саме розвиток інноваційної діяльності може забезпечити конкурентоспроможність підприємств як на внутрішньому ринку, так і на зовнішньому.

Що стосується нормативного регулювання інноваційної діяльності в Україні, то в нашій країні діють Закон «Про інноваційну діяльність» [8] та Закон «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» [7]. Відповідно до цих законів, можемо виділити основні та пріоритетні напрями здійснення інноваційної діяльності в нашій країні, а саме напрями, які є науково та економічно обґрунтованими та спрямовані на здійснення інноваційної діяльності задля підтримки економічної безпеки держави, подальше впровадження технологій, які б могли забезпечити наших споживачів високотехнічною, кон-

курентоспроможною та екологічно чистою продукцією на вітчизняному та зарубіжному ринках, та надання послуг високої якості, «збільшення експортного потенціалу держави з ефективним використанням вітчизняних та світових науково-технічних досягнень» [7].

Але, незважаючи на існування правової бази, інноваційна діяльність в Україні все ж знаходиться на низькому рівні розвитку і не розвивається високими темпами. Основними чинниками, які заважають динамічному розвитку інноваційної діяльності, є:

- відсутність джерел фінансування та високі ризики, пов'язані з будь-якою інноваційною діяльністю в нашій країні;
- націленість підприємницького прошарку на короткотермінову окупність;
- недостатня кількість науково-інноваційних організаційних структур;
- недостатні обсяги міжнародних науково-технічних програм та проектів співробітництва;
- недосконала законодавча база, що регулює інноваційну діяльність;
- опір змінам, що призводить до зміни статусу;
- недостатній рівень професійної кваліфікації інноваторів;
- недосконала система мотивації та стимулювання творчої праці;
- вплив наукових працівників [1, с. 177].

Важливим чинником, який стримує розвиток інвестиційної діяльності, є недостатній рівень розвитку інноваційної інфраструктури. У нашій країні інноваційна інфраструктура не охоплює всі ланки інноваційних процесів, сформовано тільки окремі елементи інфраструктури, відсутня належна підтримка діяльності науково-дослідницьких установ [2, с. 14].

Розглянемо більш докладно обсяг витрат за напрямками інноваційної діяльності підприємств

у табл. 1 (для 2014–2018 рр. дані наведено без тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя).

Динаміку загального обсягу витрат інноваційної діяльності підприємств наведено на рис. 1 (для 2014–2018 рр. дані наведено без тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя).

За результатом аналізу даних, наведених у табл. 1 та на рис. 1, можна зробити висновок, що динаміка загального обсягу витрат інноваційної діяльності підприємств в Україні має циклічний характер. За період 2012–2014 рр. спостерігалася тенденція до зменшення суми витрат на інновації, а за 2014–2016 рр., навпаки, – збільшення. У 2017 р. порівняно з 2016 р. бачимо різке скорочення витрат на інноваційну діяльність. Що стосується 2018 р., то динаміка знову набуває тенденцію зростання, але не можемо не зауважити щодо інфляційного чинника, який також має свій вплив, оскільки витрати на інновації наведені у фактичних цінах.

У 2018 р. на інновації підприємства витратили 12 180,1 млн грн, у тому числі на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення – 8 291,3 млн грн, на внутрішні та зовнішні науково-дослідні розробки – 3 208,8 млн грн, на придбання інших зовнішніх знань – 46,1 млн грн та на інші роботи, пов'язані зі створенням та впровадженням інновацій (інші витрати), – 633,9 млн грн (рис. 2).

Аналізуючи джерела фінансування інноваційної діяльності підприємств, можемо зазначити перевагу власних коштів над коштами, виділеними державним бюджетом та інвесторами-нерезидентами. Частка останніх займає невелику питому вагу в загальній сумі витрат на інноваційну діяльність. Через це відбувається певна дестабілізація, яка прямо впливає на пла-

Таблиця 1

Загальний обсяг витрат за напрямками інноваційної діяльності підприємств у 2010–2018 рр.

	Витрати на інновації	У тому числі за напрямками					
		дослідження і розробки	у тому числі		придбання інших зовнішніх знань	придбання машин обладнання та програмного забезпечення	інші витрати
			внутрішні НДР	зовнішні НДР			
		млн грн					
2010	8045,5	996,4	818,5	177,9	141,6	5051,7	1855,8
2011	14333,9	1079,9	833,3	246,6	324,7	10489,1	2440,2
2012	11480,6	1196,3	965,2	231,1	47,0	8051,8	2185,5
2013	9562,6	1638,5	1312,1	326,4	87,0	5546,3	2290,9
2014	7695,9	1754,6	1221,5	533,1	47,2	5115,3	778,8
2015	13813,7	2039,5	1834,1	205,4	84,9	11141,3	548,0
2016	23229,5	2457,8	2063,8	394,0	64,2	19829,0	878,4
2017	9117,5	2169,8	1941,3	228,5	21,8	5898,8	1027,1
2018	12180,1	3208,8	2706,2	502,6	46,1	8291,3	633,9

Джерело: розроблено авторами на основі [9]

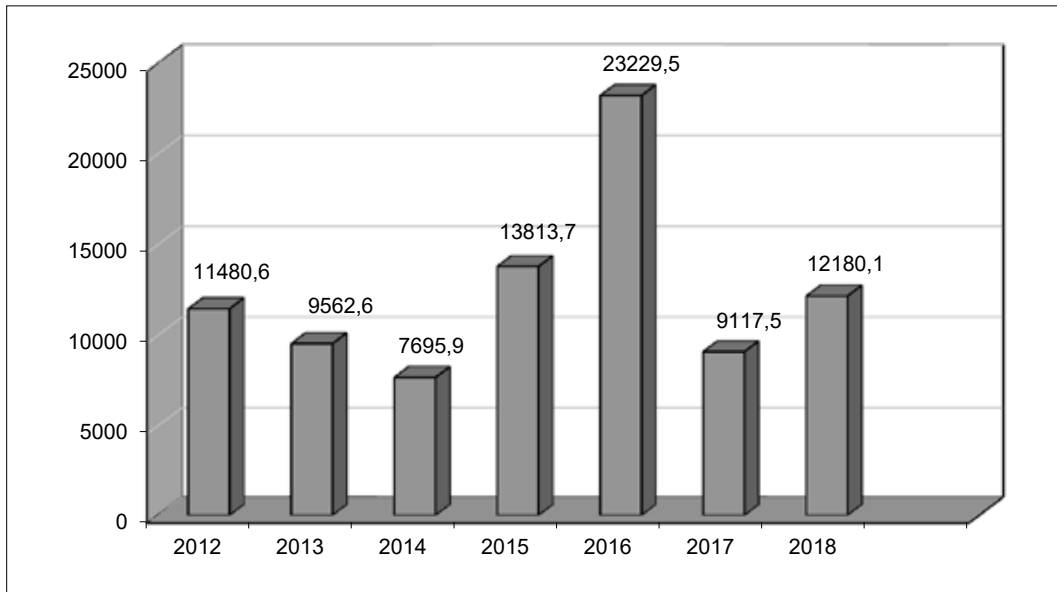

Рис. 1. Динаміка загального обсягу витрат інноваційної діяльності підприємств за 2012–2018 рр., млн грн

Джерело: розроблено авторами на основі [9]

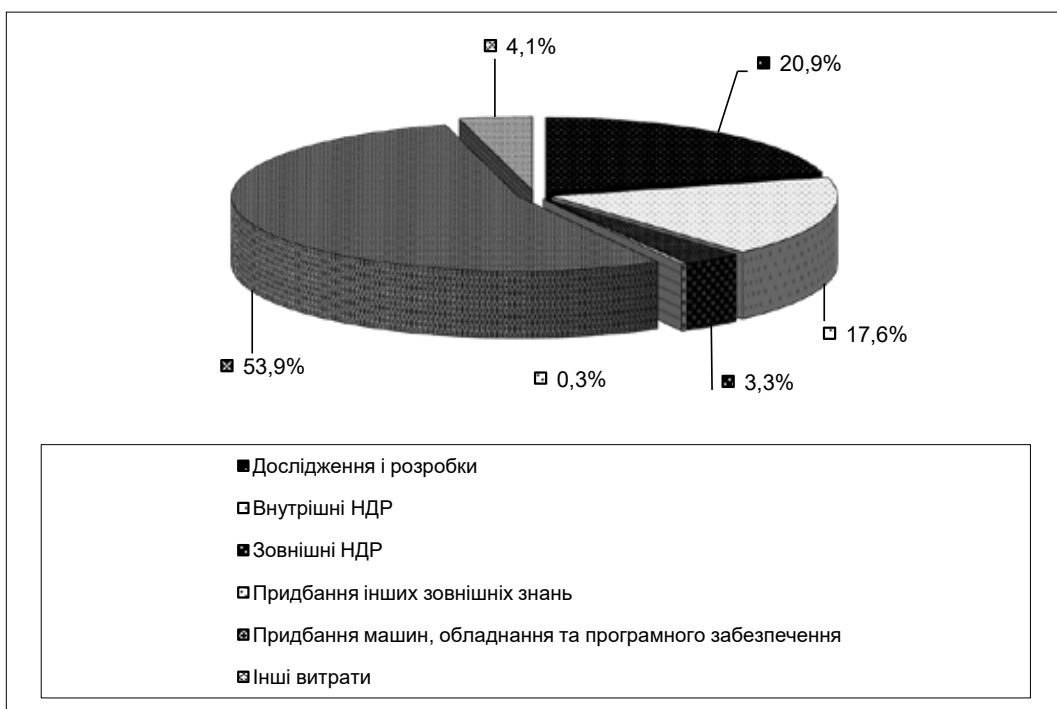

Рис. 2. Загальний обсяг витрат за напрямками інноваційної діяльності підприємств у 2018 р., %

Джерело: розроблено авторами на основі [9]

нування та здійснення інноваційної діяльності. Дані щодо джерела фінансування інноваційної діяльності підприємств наведено у табл. 2 (для 2014–2018 рр. дані наведено без тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя).

Як і зазначалося вище, основним джерелом фінансування інноваційних витрат залишаються власні кошти підприємств, у 2018 р. вони становили 10 742,0 млн грн (або 88,2% загального обсягу витрат на інновації). Фінансування інноваційної діяльності за рахунок коштів держав-

ного бюджету становило 639,1 млн грн (5,2%), за рахунок коштів інвесторів-нерезидентів – 107,0 млн грн (0,8%) та за рахунок інших джерел – 692,0 млн грн (5,7%) (рис. 3).

Не може не привернути увагу динаміка фінансування інноваційної діяльності за рахунок саме іноземних інвесторів, адже вона є циклічною. У 2018 р. порівняно з 2013 р., різниця становила 1 146,2 млн грн. Незважаючи на те що залучення іноземних інвестицій є одним із загальнодержавних пріоритетів, зацікавленість останніх у розвитку інноваційної діяльності в Україні вкрай низька.

Поряд із цим в Україні істотно поглиблюються диспропорції між упровадженням інновацій підприємствами та обсягами реалізованої ними інноваційної продукції. За період 2010–2016 рр. частка інноваційно активних підприємств коливалася в межах від 11,5% до 16,6% залежно

від загальноекономічного стану країни. Натомість питома вага частки обсягу реалізованої інноваційної продукції (товарів, послуг) невпинно скорочується, можемо спостерігати це у табл. 3 (для 2014–2018 рр. дані наведено без тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя). Упродовж 2010–2013 рр. вона скоротилася з 3,8% до 3,3%, у період 2014–2015 рр. через економічну кризу, яка була у той період, знизилася до 1,4%, а в 2016 р. був зафіксований неймовірно низький рівень, який навіть не доходив до 1%. Що стосується 2017–2018 рр. бачимо невеликий ріст даного складника, але він є недостатнім, щоб змусити підприємства припинити переорієнтовуватися з виробництва інноваційних видів продукції, що забезпечують упровадження технологічних, ресурсозберігаючих процесів, спроможних оптимізувати їхні витрати.

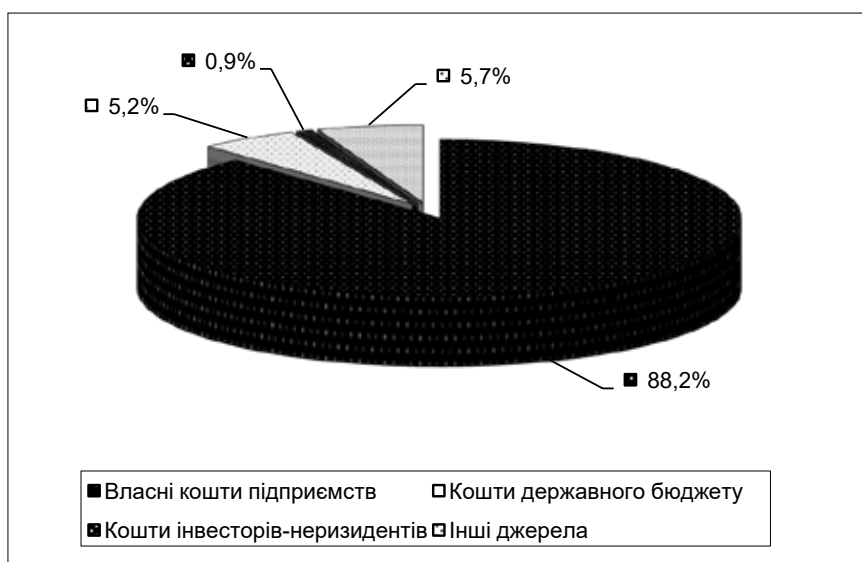

Рис. 3. Джерела фінансування інноваційної діяльності підприємств у 2018 р., %

Джерело: розроблено авторами на основі [9]

Таблиця 2
Джерела фінансування інноваційної діяльності підприємств у 2010–2018 рр., млн грн

	Витрати на інновації	У тому числі за рахунок коштів			
		власних	державного бюджету	інвесторів-нерезидентів	інших джерел
2010	8045,5	4775,2	87,0	2411,4	771,9
2011	14333,9	7585,6	149,2	56,9	6542,2
2012	11480,6	7335,9	224,3	994,8	2925,6
2013	9562,6	6973,4	24,7	1253,2	1311,3
2014	7695,9	6540,3	344,1	138,7	672,8
2015	13813,7	13427,0	55,1	58,6	273,0
2016	23229,5	22036,0	179,0	23,4	991,1
2017	9117,5	7704,1	227,3	107,8	1078,3
2018	12180,1	10742,0	639,1	107,0	692,0

Джерело: розроблено авторами на основі [9]

Таблиця 3

Впровадження інновацій на підприємствах у 2010–2018 рр.

	Частка кількості підприємств, що впроваджували інновації (продукцію та/або технологічні процеси), у загальній кількості промислових підприємств, %	Впроваджено нових технологічних процесів, од.	У т. ч. маловідходні, ресурсозберігаючі	Впроваджено виробництво інноваційних видів продукції (товарів, послуг), од.	З них нові види техніки	Частка обсягу реалізованої інноваційної продукції (товарів, послуг) у загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) промислових підприємств, %
2010	11,5	2043	479	2408	663	3,8
2011	12,8	2510	517	3238	897	3,8
2012	13,6	2188	554	3403	942	3,3
2013	13,6	1576	502	3138	809	3,3
2014	12,1	1743	447	3661	1314	2,5
2015	15,2	1217	458	3136	966	1,4
2016	16,6	3489	748	4139	1305	... 4
2017	14,3	1831	611	2387	751	0,7
2018	15,6	2002	926	3843	920	0,8

Джерело: розроблено авторами на основі [10]

Динаміку частки обсягу реалізованої інноваційної продукції (товарів, послуг) у загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств порівняно з часткою кількості підприємств, що впроваджували інновації (продукцію та/або технологічні процеси), у загальній кількості підприємств наведено на рис. 4 (для 2014–2018 рр. дані наведено без тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя).

Після проведеного аналізу інноваційної сфери України, умовно можемо сформулювати три основні проблемні напрями, які гальмують та пригнічують її розвиток:

- 1) дефіцит фінансових ресурсів та відсутність дієвих стимулів із боку держави;
- 2) недосконалість законодавчого поля;
- 3) низький інноваційний потенціал підприємств [3, с. 178].

Для вирішення цих проблем та для подальшого розвитку інноваційної сфери інноваційний розвиток України повинен базуватися на:

- застосуванні державної політики, пріоритетними складниками якої будуть активізація нововведень та забезпечення взаємозв'язку структурної й інноваційної політики як пріоритетного складника загальної стратегії соціально-економічного розвитку держави;
- створенні сприятливого правового поля для інноваційної діяльності в країні, а саме нормативного забезпечення інноваційної діяльності підприємств;
- уведенні дієвого пільгового режиму, що забезпечив би певну мотивацію для підприємців, які займаються інноваційною діяльністю;

- коригуванні та модернізації основних механізмів фінансування інноваційної діяльності;
- удосконаленні системи державної підтримки та контролю над розподілом та відбором проєктів, на які спрямовується фінансування;
- застосуванні засобів захисту національного ринку, виробництва та капіталу, який би слугував як заохочення для подальшого їхнього розвитку та як стимул для інноваційної спрямованості останнього;
- створенні належних умов для співпраці малих, середніх та великих підприємств, особливої підтримки великих підприємств, які мають можливість реалізовувати державну інноваційну політику;
- забезпеченні взаємозв'язку виробництва, фінансів, науки, освіти, які у своїй єдності будуть сприяти випереджувальному розвитку науково-технологічної сфери [4];
- вилученні капіталу тіншового сектору економіки та залученні його до сфери легального обігу фінансових ресурсів, інвестування і підвищення на цій основі частки інвестицій в інноваційну діяльність підприємства;
- структурній перебудові національної економіки країни, що передбачатиме створення ринку інноваційної продукції, який забезпечив би належний рівень захисту результатів інноваційної діяльності;
- цілеспрямованій планомірній підготовці висококваліфікованих спеціалістів для високо-технологічних галузей, а також менеджерів для роботи саме в інноваційній діяльності;

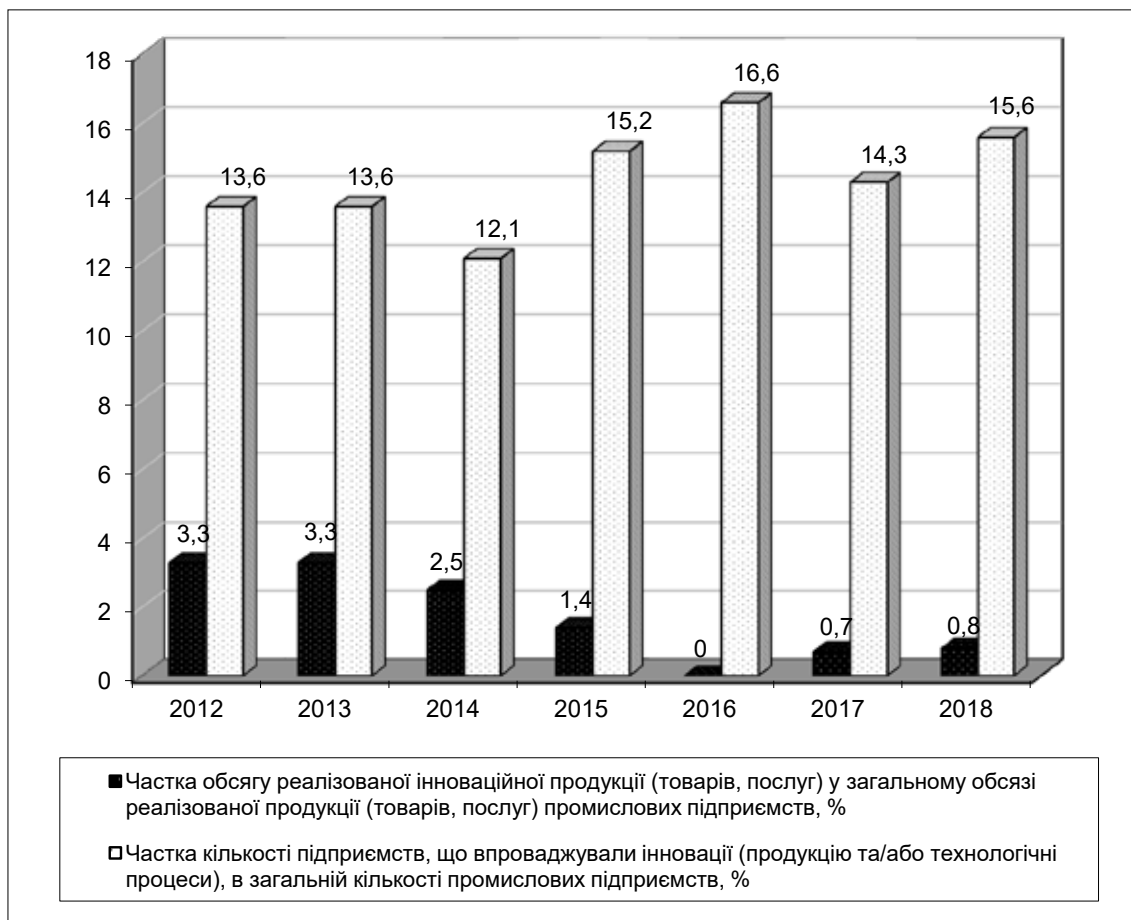

Рис. 4. Динаміка диспропорцій між упровадженням інновацій підприємствами та обсягами реалізованої ними інноваційної продукції за 2012–2018 рр., %

Джерело: розроблено авторами на основі [10]

Що стосується напрямів формування й розвитку безпосередньо національного ринку інноваційних продуктів, то основними завданнями мають бути:

- регіоналізація інноваційної політики, яка буде сприяти створенню регіональних інноваційних стратегій, відкриттю технопарків, бізнес-інкубаторів, інноваційних структур іншого типу;
- поліпшення умов формування науково-промислових кластерів;
- створення національної мережі інноваційних продуктів, яка б допомагала з їх подальшою реалізацією та сприяла б трансферу інноваційних технологій;
- забезпечення якісного відбору найактуальніших винаходів інноваторів для їх подальшої реалізації та введення результатів їхньої праці в господарський обіг [5, с. 30].

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. У сучасному світі інноваційний чинник стає визначальним у розвитку національної та світової економіки. В Україні сфера інноваційної діяльності підприємств знаходиться на низькому рівні порівняно з іншими видами діяльності. Рівень

застосування інноваційного потенціалу нашої країни є недостатнім.

Для подальшої активізації інноваційної діяльності в країні потрібно застосувати комплексний підхід, який буде базуватися на визначенні чітких державних пріоритетів в інноваційній діяльності, розробленні комплексу заходів щодо фінансових стимулів, кадрової підготовки висококваліфікованих фахівців, створенні умов для модернізації виробництва, залученні інститутів розвитку щодо реалізації інноваційних проєктів тощо. За нехтування проблем інноваційного розвитку надалі вони лише загострюватимуться, що призведе до поглиблення процесів деіндустріалізації в країні.

Перспективними напрямами повинні стати: дослідження процесів формування та реалізації інноваційних проєктів на підприємстві, розвиток ідей щодо вдосконалення державної інноваційної політики, пошук дієвих механізмів забезпечення інноваційної діяльності адекватним фінансовим ресурсом, створення інвестиційно-привабливого середовища, зменшення податкового тиску на інноваційні підприємства та розвиток міжнародних науково-інноваційних зв'язків.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Гриньова В.М. Соціально-економічні проблеми інноваційного розвитку підприємств : монографія / за ред. О.В. Козирєва. Харків : ІНЖЕК, 2006. 192 с.
2. Дикань В.Л. Концепція інноваційного розвитку економіки України. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2015. № 52. С. 9–20.
3. Луньова В.А. Особливості та проблеми інноваційного розвитку сільськогосподарських підприємств України. *Бізнес Інформ*. 2014. № 6. С. 175–180.
4. Ляшенко О.М. Результативність бюджетного фінансування наукових досліджень в Україні. 2017. URL : http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/biudzhet_fin-58b32.pdf (дата звернення: 14.10.2019).
5. Яковлев А.І. Напрями і можливості фінансування інновацій в Україні. *Економіка. Фінанси. Право*. 2015. № 8/1. С. 29–32.
6. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів : Постанова Верховної Ради від 21.10.2010 № 2632-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 11. Ст. 72. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2632-17> (дата звернення: 14.10.2019).
7. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні : Закон України від 08.09.2011 № 3715-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 19–20. Ст. 166. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17> (дата звернення: 14.10.2019).
8. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 № 40-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 36. Ст. 266. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15> (дата звернення: 14.10.2019).
9. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL : <http://ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 14.10.2019).
10. Статистичний збірник «Наукова та інноваційна діяльність в Україні». URL : http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/16/Arch_nay_zb.htm (дата звернення: 14.10.2019).

REFERENCES:

1. Grinova V. M. (2006) *Socialjno-ekonomichni problemy innovacijnogho rozvytku pidpryemstv: monohrafija* [Socio-economic problems of innovative development of enterprises: monograph]. Kharkiv: INZHEK. (in Ukrainian)
2. Dykan V. L. (2015) *Koncepcija innovacijnogho rozvytku ekonomiky Ukrainy* [Concept of innovative development of economy of Ukraine]. *Bulletin of Economics of Transport and Industry*, no. 52, pp. 9–20.
3. Lunova V. A. (2014) *Osoblyvosti ta problemy innovacijnogho rozvytku sil'sjokoghospodarsjkykh pidpryemstv Ukrainy* [Features and problems of innovative development of agricultural enterprises of Ukraine]. *Business Inform*, no. 6, pp. 175–180.
4. Lyashenko O. M. (2017) *Rezultatyvnistj bjudzhetnogho finansuvannja naukovykh doslidzhenj v Ukraini* [The Effectiveness of Budget Financing of Scientific Research in Ukraine]. Available at: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/biudzhet_fin-58b32.pdf (accessed 14 October 2019).
5. Yakovlev A. I. (2015) *Napryamy i mozhlyvosti finansuvannja innovacij v Ukraini* [Directions and possibilities of financing innovations in Ukraine]. *Economy. Finances. Right*, no. 8/1, pp. 29–32.
6. Resolution of the Verkhovna Rada strategy of innovative development of Ukraine for 2010-2020 in the conditions of globalization challenges № 2632-VI. (2010, October 21). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy*, 11, 72 (in Ukrainian). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2632-17> (accessed 14 October 2019).
7. Law of Ukraine on priority areas of innovation in Ukraine № 3715-VI. (2011, September 11). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy*, 19-20, 166 (in Ukrainian). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17> (accessed 14 October 2019).
8. Law of Ukraine on innovation activities № 40-IV (2002, July 04). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy*, 36, 266 (in Ukrainian). Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15> (accessed 14 October 2019).
9. State Statistics Service of Ukraine, available at: <http://www.ukrstat.gov.ua> (accessed 14 October 2019).
10. Statistical collection «Scientific and innovative activity in Ukraine» available at : http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/16/Arch_nay_zb.htm (accessed 14 October 2019).